

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Stanowisko

XXXIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich w sprawie niezbędnych narzędzi likwidacji wykluczenia transportowego

Karpacz, 17 czerwca 2026 roku

Choć ustawa o publicznym transporcie zbiorowym ma już dekadę, to nadal wykluczeniem komunikacyjnym jest dotknięte – jak wskazuje Ministerstwo Infrastruktury – przeszło 10 mln osób. Jest to najlepszy dowód na ograniczoną skuteczność obecnie obowiązujących rozwiązań prawnych. Przyczyn tego jest kilka, z których dwie są najważniejsze.

Na pierwszym miejscu wymienić należy przyjęcie w prawie polskim absurdalnie dużej liczby organizatorów publicznego transportu zbiorowego. Potrzeby komunikacyjne lokalnego społeczeństwa mają co do zasady zasięg co najmniej obszaru funkcjonalnego miast średniej i dużej wielkości – a zatem obszaru powiatu. Właśnie z tego powodu w krajach Europy Zachodniej organizatorzy mają odpowiedni zasięg swojego działania. Trudno się dziwić, że przyjęcie w Polsce odmiennego modelu nie doprowadziło do sukcesu.

Równie istotne znaczenie ma brak stabilnego i przewidywalnego źródła finansowania systemu publicznego transportu zbiorowego. Dobrze zorganizowany system niejako z definicji jest deficytowy. Konieczność dofinansowania przewozów nie jest zatem niczym dziwnym. Likwidacja białych plam transportowych wymaga jednak realizacji przewozów na obszarach, na których różnica między kosztami, a dochodami z biletów jest kolosalna. Zapewnienie mobilności wszystkim obywatelom jest obowiązkiem państwa, zatem organizatorzy publicznego transportu zbiorowego mają prawo oczekiwać adekwatnego wsparcia ze strony budżetu państwa.

Dostrzegając, że wykluczenie transportowe jest istotnym czynnikiem wpływającym nie tylko na dostęp obywateli do podstawowych usług, lecz również na tempo depopulacji obszarów położonych poza obszarami metropolitalnymi, oczekujemy od władz państwowych podjęcia efektywnych działań pozwalających na rozwiązanie tego problemu. W naszej ocenie działania te muszą co najmniej objąć:

- powierzenie powiatom wiodącej roli w kształtowaniu systemu publicznego transportu zbiorowego na swoim terenie;
- wprowadzenie narzędzi integracji transportu autobusowego i transportu kolejowego – ten ostatni powinien stanowić szkielet komunikacyjny łączący poszczególne powiaty między sobą i ze stolicami województw. Jednocześnie narzędzia integracji muszą pozostawać w zgodzie z zasadą pomocniczości;
- wprowadzenie możliwości ustanawiania prawa wyłącznego;
- zapewnienie trwałego i adekwatnego dofinansowania do funkcjonowania linii powiatowych przeciwdziałających wykluczeniu transportowemu.

Przewodniczący
XXXIII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka